

אגף הכלכלן הראשי

חטיבת מקרו ותחזיות

אגף החשב הכללי

חטיבת נכסים, רכש ולוגיסטיקה

מינהל הרכש הממשלתי

רכש משרדי הממשלה מעסקים זעירים, קטנים ובינוניים – שנת 2018

רקע

אגף החשב הכללי מייחס חשיבות רבה לשילוב ועידוד עסקים זעירים, קטנים ובינוניים ברכש הממשלתי. מטרה חשובה זו באה לידי ביטוי, בין היתר, בהוראות מינהל אשר פורסמו על ידי מינהל הרכש הממשלתי לאורך השנים, וכן בסעיף ג.2. לחוק חובת המכרזים, תשנ"ב-1992 (להלן: "החוק" או "חוק חובת המכרזים") ובהמלצות ארגון ה-OECD,¹ הקובע כי ראוי שהממשלה תפעל באופן אקטיבי על מנת לאפשר לעסקים זעירים, קטנים ובינוניים להשתתף בהתקשרויותיה. חשוב לציין כי יש שונות גדולה בהגדרות עסקים זעירים, קטנים ובינוניים בין מדינות שונות, וכי ההגדרה המשמשת את החוק הישראלי שמרנית יחסית לעולם. כך לדוגמה, הגדרות האיחוד האירופי לעסק בינוני הוא עסק המעסיק עד 250 עובדים, או שהמחזור הכספי שלו הוא עד 50 מיליון יורו. לעומת ההגדרה הישראלית לפיה עסק בינוני מעסיק עד 100 עובדים או בעל מחזור כספי עד 100 מיליון ₪. רק כמחצית ממדינות ה-OECD מודדות את השתתפותם של עסקים זעירים, קטנים ובינוניים ברכש הממשלתי.

אי לכך, ולפי חוק חובת המכרזים, על משרדי הממשלה לבחון בכל התקשרות כיצד ניתן לשלב עסקים זעירים, קטנים ובינוניים. בנוסף, משרדי הממשלה נדרשים לפרסם באופן שנתי נתונים על אודות התקשרויותיהם עם עסקים זעירים, קטנים ובינוניים. הפרסום כולל את הנתונים של כלל משרדי הממשלה ויחידות הסמך אשר עובדות דרך מערכת ה-ERP מרכז"ה (להלן: "המערכת"), ובנוסף עבור משטרת ישראל ובתי החולים הממשלתיים. המסמך כולל פירוט עבור כל אחד מהמשרדים ויחידות הסמך בנפרד, וכן ניתוח מצרפי ומעמיק עבור כלל הגופים לעיל.

מינהל הרכש הממשלתי באגף החשב הכללי, בשיתוף עם אגף הכלכלן הראשי, מתכבדים לפרסם פרסום זה, בהתאם לחוק, וזאת בהמשך לפרסום קודם בנוגע לנתוני שנת 2017.²

הגדרת גודל העסק

הגדרת "עסק" בחוק חובת המכרזים: "עסק זעיר, קטן או בינוני" – עסק זעיר, עסק קטן, או עסק בינוני שהוא עוסק פטור, עוסק מורשה או מוסד כספי, כהגדרתם בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975, למעט תאגיד שבידי רשות מקומית לפחות מחצית מההון או מחצית מכוח ההצבעה בו וחברה כהגדרתה בחוק תאגידי מים וביוב, התשס"א-2001.

גודל העסק בחוק חובת המכרזים מוגדר באמצעות שני תנאים – מספר המועסקים ומחזור כספי שנתי. על מנת שעסק יחשב זעיר/קטן/בינוני, עליו לעמוד בלפחות אחד מבין שני התנאים, כדלהלן:

גודל עסק	מספר מועסקים	מחזור כספי שנתי
עסק זעיר	עד 5	עד 2 מיליון ₪
עסק קטן	6 עד 20	מעל 2 מיליון ועד 20 מיליון ₪
עסק בינוני	21 עד 100	מעל 20 מיליון ועד 100 מיליון ₪
עסק גדול*	מעל 100	וגם מעל 100 מיליון ₪

¹ OECD (2018), SMEs in Public Procurement: Practices and Strategies for Shared Benefits, OECD Public Governance Reviews, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/9789264307476-en>

² פילוח הרכש הממשלתי לשנת 2017 על פי גודל עסק, אתר מינהל הרכש הממשלתי. <https://www.mr.gov.il/Information/NewsAndUpdates/Pages/gov-seg-procurement.aspx>

אגף הכלכלן הראשי

חטיבת מקרו ותחזיות

אגף החשב הכללי

חטיבת נכסים, רכש ולוגיסטיקה

מינהל הרכש הממשלתי

*ההגדרה הינה שיוויון, ואינה מופיעה בחוק.

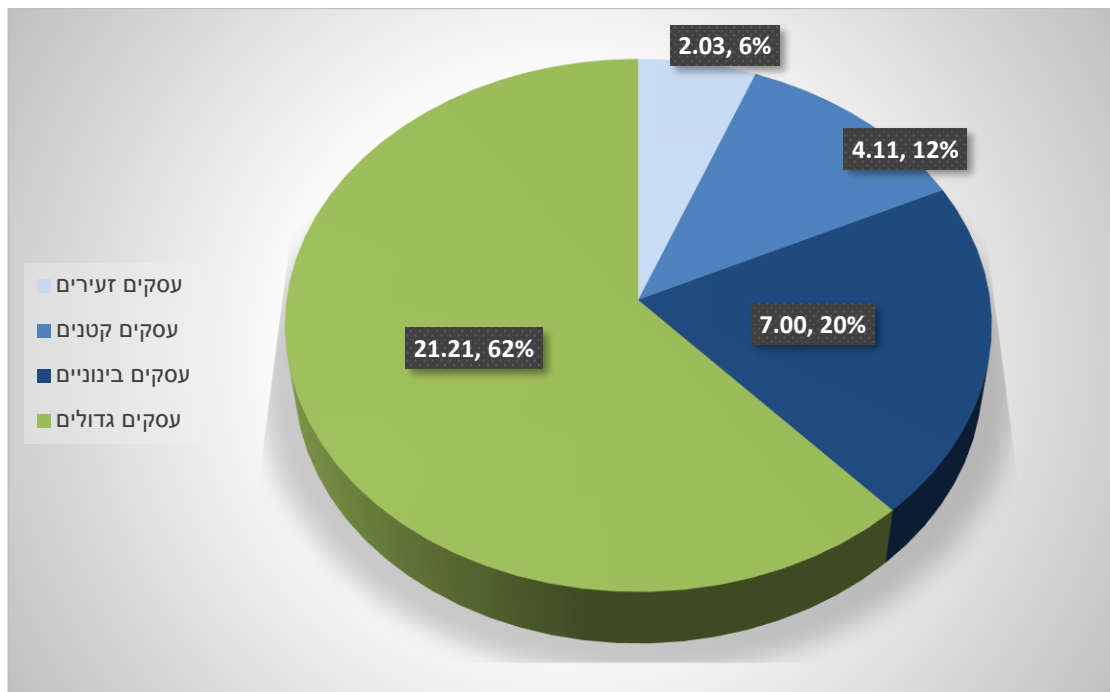
מתודולוגיה

עיקר הנתונים במסמך זה נלקחו מתוך מערכת ה-ERP מרכב"ה (להלן: "המערכת"), אשר הינה המערכת התפעולית הכספית הרוחבית המשמשת את כל משרדי הממשלה ויחידות הסמך, למעט גופים ביטחוניים (משטרה, משרד הביטחון ונוספים) ובתי החולים הממשלתיים. הרכש ונתוניו מוזנים למערכת זו על ידי עובדי משרדי הממשלה השונים, והניתוח אשר יובא להלן בוצע על פי המידע הקיים במערכת. בכל התקשרות המוזנת למערכת, קיים מספר הח"פ של הספק, וכן שווי ההתקשרות. הנתונים המוצגים הינם מתוך המודול הלוגיסטי של המערכת, אשר היקפם הכולל בשנת 2018 עומד על כ-58 מיליארד ש"ח. ההתייחסות בניתוח הינה לנתוני הרכש הממשלתי בלבד כהגדרתו לעיל, ללא פעילויות שאינן מהוות רכש כדוגמת העברות תקציביות ותשלומי חובה כגון ארנונה וחשמל, אשר נכללים גם הם בתוך המודול הלוגיסטי. בהתאם לכך, הרכש הממשלתי בשנת 2018 עומד על כ-34 מיליארד ש"ח. בנוסף לנתונים ממערכת מרכב"ה, מינהל הרכש הממשלתי קיבל נתונים מהמשטרה, ומבתי החולים הממשלתיים. הנתונים שהתקבלו מגופים אלו כללו סיכום של ההיקף הכספי של הרכש אל מול כל ספק עבור כלל שנת 2018. סך כל הרכש, כולל הנתונים שהתקבלו מגופים שאינם במרכב"ה, עומד על כ-40 מיליארד ש"ח.

הצגת הנתונים

להלן יוצגו נתונים מצרפיים עבור כלל המשרדים הנכללים בדו"ח זה, שיסייעו בקבלת תמונה רחבה על כלל הממשלה.

תרשים 1 - היקף הרכש הממשלתי, בחלוקה לפי גודל עסק, במיליארדי ש"ח ובאחוזים מתוך סך הרכש, לשנת 2018

מינהל הרכש הממשלתי

חדשנות בת קיימא * מחויבות * הקשבה * טכנולוגיה * אושר * שיתוף ידע

יוצרים עתיד חדש. כל יום.

אגף הכלכלן הראשי

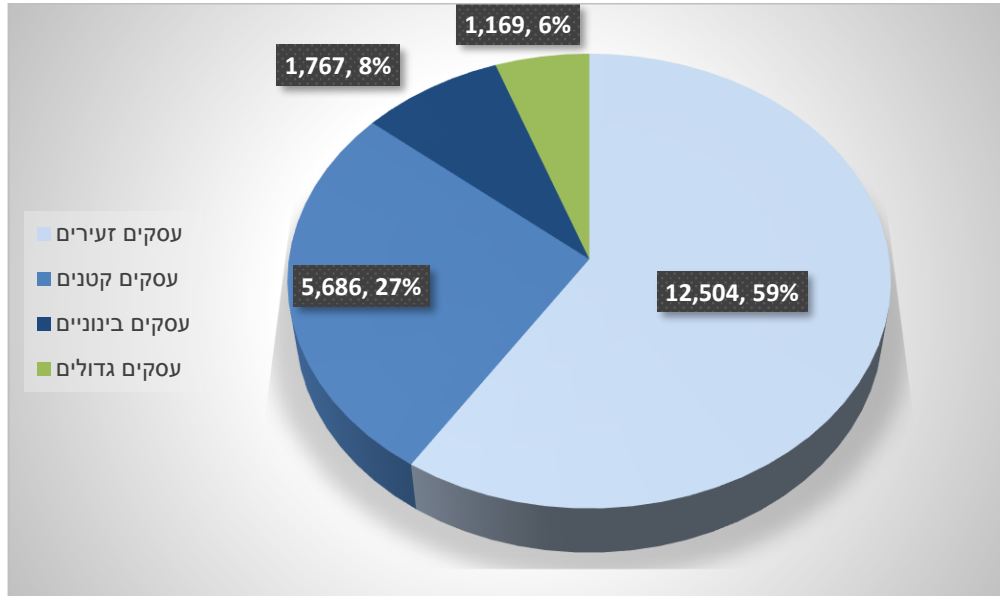
חטיבת מקרו ותחזיות

אגף החשב הכללי

חטיבת נכסים, רכש ולוגיסטיקה

מינהל הרכש הממשלתי

תרשים 2 - ספקי הממשלה בחלוקה לפי גודל עסק, כמות ספקים ואחוז מתוך סך הספקים שוהו, שנת 2018

להלן טבלה המפרטת את שיעור הרכש, בשקלים, מכל אחד מסוגי העסקים שהוגדרו להלן, בחלוקה לפי משרד.

טבלה 1 - שיעור הרכש המשרדי מעסקים בגדלים השונים, פילוח על פי היקף הרכש הכספי, לשנת 2018

משרד	עסקים זעירים	עסקים קטנים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים
בי"ח אברבנל	10.94%	17.90%	17.38%	53.77%
בי"ח איכילוב	1.39%	2.99%	4.08%	91.54%
בי"ח איתנים	8.61%	8.78%	14.74%	67.86%
בי"ח אסף הרופא	4.55%	8.98%	11.51%	74.96%
בי"ח באר יעקב	12.84%	17.70%	9.50%	59.96%
בי"ח באר שבע	8.52%	16.79%	12.34%	62.35%
בי"ח בני ציון	3.46%	6.99%	11.55%	78.01%
בי"ח ברזילי	3.19%	10.22%	9.88%	76.71%
בי"ח גריאטרי נתניה	13.26%	17.82%	9.14%	59.77%
בי"ח גריאטרי פרדס חנה	6.33%	13.94%	21.31%	58.42%
בי"ח גריאטרי ראשון לציון	4.01%	3.97%	3.08%	88.95%
בי"ח הלל יפה	7.88%	8.16%	11.61%	72.36%
בי"ח וולפסון	3.57%	4.67%	6.28%	85.48%
בי"ח זיו	6.42%	10.25%	10.25%	73.09%
בי"ח טירת הכרמל	18.43%	19.28%	10.08%	52.20%
בי"ח לב השרון	15.66%	16.18%	10.44%	57.72%
בי"ח מזרע	16.40%	21.81%	11.41%	50.38%
בי"ח נהריה	1.63%	4.19%	4.11%	90.07%
בי"ח פוריה	3.28%	4.68%	5.37%	86.67%
בי"ח פלימן	11.36%	8.73%	18.73%	61.18%
בי"ח רמבם	3.11%	10.95%	24.72%	61.23%
בי"ח שיבא	6.24%	16.33%	28.98%	48.44%
בי"ח שמואל הרופא	8.64%	21.09%	9.28%	60.99%
בי"ח שער מנשה	12.41%	11.71%	10.92%	64.95%
הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה	4.94%	14.51%	10.72%	69.82%

מינהל הרכש הממשלתי

חדשנות בת קיימא * מחויבות * הקשבה * טכנולוגיה * אושר * שיתוף ידע

יוצרים עתיד חדש. כל יום.

אגף הכלכלן הראשי

חטיבת מקרו ותחזיות

אגף החשב הכללי

חטיבת נכסים, רכש ולוגיסטיקה

מינהל הרכש הממשלתי

18.33%	45.43%	31.02%	5.22%	המדפיס הממשלתי
15.82%	18.45%	60.36%	5.37%	המכון הגיאולוגי
52.71%	30.56%	11.45%	5.28%	המשרד לביטחון פנים
44.63%	20.51%	19.78%	15.08%	המשרד להגנת הסביבה
34.17%	15.57%	45.49%	4.78%	המשרד לשירותי דת
51.53%	17.22%	23.69%	7.56%	הנהלת בתי הדין הרבניים
67.94%	8.89%	13.27%	9.90%	הנהלת בתי משפט
14.49%	14.22%	45.26%	26.03%	הרשות להתחדשות עירונית
21.80%	31.48%	19.32%	27.40%	הרשות לחדשנות טכנולוגית
2.36%	84.07%	11.12%	2.45%	הרשות לפיתוח והתיישבות הבדואים בנגב
82.24%	8.44%	0.73%	8.59%	הרשות לשירות אזרחי לאומי
22.09%	15.97%	46.74%	15.19%	טלויזיה חינוכית
63.75%	10.23%	22.80%	3.21%	לשכת הפרסום הממשלתית
66.06%	15.40%	13.03%	5.51%	מנהל המחקר החקלאי
40.27%	27.15%	14.14%	18.44%	מרכז למיפוי ישראל
85.89%	8.58%	4.04%	1.49%	משטרת ישראל
59.74%	9.72%	18.92%	11.63%	משרד האוצר
47.14%	10.91%	40.74%	1.21%	משרד האנרגיה
34.19%	57.60%	5.41%	2.80%	משרד הבינוי והשיכון
54.88%	18.85%	18.72%	7.56%	משרד הבריאות
46.72%	32.53%	11.44%	9.30%	משרד החוץ
85.76%	5.84%	7.05%	1.35%	משרד החינוך
53.26%	16.40%	15.03%	15.32%	משרד החקלאות ופיתוח הכפר
8.22%	60.94%	28.12%	2.71%	משרד הכלכלה והתעשייה
64.37%	8.37%	23.13%	4.13%	משרד המדע והטכנולוגיה
67.37%	6.48%	13.80%	12.34%	משרד המשפטים
89.89%	1.70%	4.55%	3.86%	משרד העלייה והקליטה
43.48%	8.55%	19.97%	28.00%	משרד הפנים
54.99%	14.47%	22.16%	8.38%	משרד הרווחה
44.26%	21.94%	21.82%	11.98%	משרד התחבורה
12.62%	64.24%	2.38%	20.77%	משרד התיירות
44.61%	10.09%	37.94%	7.36%	משרד התקשורת
69.72%	3.07%	20.31%	6.90%	משרד התרבות והספורט
35.35%	31.38%	16.23%	17.04%	משרד לפיתוח הנגב והגליל ולשיתוף פעולה איזורי
40.99%	48.50%	6.86%	3.65%	משרד ראש הממשלה
97.11%	1.30%	0.93%	0.66%	רשות האוכלוסין וההגירה
62.43%	7.26%	20.12%	10.19%	רשות האכיפה והגבייה
26.08%	26.38%	35.54%	12.00%	רשות המים
65.50%	12.15%	13.97%	8.37%	רשות המסים
23.43%	13.52%	25.77%	37.28%	רשות לאומית לביטוח בדרכים
16.11%	62.77%	7.20%	13.92%	רשות לשרותים צבוריים חשמל
66.96%	12.72%	9.93%	10.39%	רשות מקרקעי ישראל

מינהל הרכש הממשלתי

חדשנות בת קיימא * מחויבות * הקשבה * טכנולוגיה * אושר * שיתוף ידע

יוצרים עתיד חדש. כל יום.

אגף הכלכלן הראשי

חטיבת מקרו ותחזיות

אגף החשב הכללי

חטיבת נכסים, רכש ולוגיסטיקה

מינהל הרכש הממשלתי

23.83%	31.65%	28.60%	15.91%	רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון
50.17%	36.81%	8.83%	4.19%	שירות בתי הסוהר
65.11%	11.57%	18.01%	5.31%	שרות התעסוקה
29.07%	35.62%	22.83%	12.48%	תיאום פעולות הממשלה בשטחים

בטבלה הבאה מפורט שיעור העסקים מולם התקשר כל משרד, בחלוקה לפי גודל העסק.

טבלה 1 - שיעור הרכש המשרדי מעסקים בגדלים השונים, פילוח על פי כמות הספקים, לשנת 2018

משרד	עסקים זעירים	עסקים קטנים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים
בי"ח אברבנל	32.31%	34.72%	15.72%	17.25%
בי"ח איכילוב	29.80%	37.20%	18.65%	14.35%
בי"ח איתנים	28.71%	28.47%	18.82%	24.00%
בי"ח אסף הרופא	30.10%	36.14%	19.05%	14.71%
בי"ח באר יעקב	36.52%	27.45%	15.99%	20.05%
בי"ח באר שבע	24.36%	37.68%	17.28%	20.68%
בי"ח בני ציון	30.59%	33.12%	19.97%	16.32%
בי"ח ברזילי	27.82%	33.97%	21.34%	16.87%
בי"ח גריאטרי נתניה	27.78%	32.75%	19.88%	19.59%
בי"ח גריאטרי פרדס חנה	31.36%	31.07%	19.77%	17.80%
בי"ח גריאטרי ראשון לציון	24.70%	34.34%	15.06%	25.90%
בי"ח הלל יפה	33.37%	30.93%	20.62%	15.08%
בי"ח וולפסון	33.01%	32.74%	17.40%	16.85%
בי"ח זיו	28.11%	33.97%	21.67%	16.25%
בי"ח טירת הכרמל	34.59%	37.57%	15.41%	12.43%
בי"ח לב השרון	32.77%	27.91%	18.93%	20.39%
בי"ח מזרע	36.58%	30.79%	16.58%	16.05%
בי"ח נהריה	23.87%	37.65%	21.85%	16.64%
בי"ח פוריה	28.57%	33.52%	20.19%	17.71%
בי"ח פלימן	25.09%	34.83%	21.35%	18.73%
בי"ח רמבם	27.76%	35.13%	21.25%	15.86%
בי"ח שיבא	34.28%	35.28%	17.97%	12.47%
בי"ח שמואל הרופא	26.67%	33.12%	20.65%	19.57%
בי"ח שער מנשה	31.80%	33.64%	17.28%	17.28%
הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה	22.61%	36.68%	11.56%	29.15%
המדפיס הממשלתי	21.99%	35.46%	19.15%	23.40%
המכון הגיאולוגי	21.05%	37.28%	25.44%	16.23%
המשרד לביטחון פנים	37.00%	32.21%	13.61%	17.18%
המשרד להגנת הסביבה	24.95%	31.92%	14.80%	28.33%
המשרד לשירותי דת	35.78%	30.79%	13.78%	19.65%
הנהלת בתי הדין הרבניים	37.36%	25.86%	13.79%	22.99%
הנהלת בתי משפט	57.79%	23.01%	7.70%	11.51%
הרשות להתחדשות עירונית	37.93%	31.90%	7.76%	22.41%
הרשות לחדשנות טכנולוגית	54.63%	23.77%	10.80%	10.80%
הרשות לפיתוח והתיישבות הבדואים בנגב	14.55%	30.91%	23.64%	30.91%

מינהל הרכש הממשלתי

חדשנות בת קיימא * מחויבות * הקשבה * טכנולוגיה * אושר * שיתוף ידע

יוצרים עתיד חדש. כל יום.

אגף הכלכלן הראשי

חטיבת מקרו ותחזיות

אגף החשב הכללי

חטיבת נכסים, רכש ולוגיסטיקה

מינהל הרכש הממשלתי

35.62%	23.29%	23.29%	17.81%	הרשות לשירות אזרחי לאומי
18.01%	12.50%	29.78%	39.71%	טלויזיה חינוכית
27.48%	14.50%	37.40%	20.61%	לשכת הפרסום הממשלתית
13.25%	17.52%	34.69%	34.54%	מנהל המחקר החקלאי
20.24%	13.10%	38.10%	28.57%	מרכז למיפוי ישראל
29.98%	18.85%	29.44%	21.72%	משטרת ישראל
18.22%	15.84%	36.80%	29.14%	משרד האוצר
29.60%	12.27%	32.85%	25.27%	משרד האנרגיה
20.68%	12.82%	28.38%	38.12%	משרד הבינוי והשיכון
16.82%	13.81%	28.57%	40.80%	משרד הבריאות
17.33%	12.68%	29.04%	40.95%	משרד החוץ
17.17%	13.26%	26.11%	43.46%	משרד החינוך
13.17%	16.19%	31.85%	38.79%	משרד החקלאות ופיתוח הכפר
23.01%	14.34%	26.90%	35.75%	משרד הכלכלה והתעשייה
30.62%	13.68%	29.64%	26.06%	משרד המדע והטכנולוגיה
8.64%	6.19%	19.98%	65.19%	משרד המשפטים
23.61%	13.53%	26.53%	36.34%	משרד העלייה והקליטה
19.37%	12.16%	30.86%	37.61%	משרד הפנים
13.95%	12.91%	29.76%	43.39%	משרד הרווחה
19.31%	14.18%	33.33%	33.18%	משרד התחבורה
16.24%	10.38%	27.07%	46.32%	משרד התיירות
26.85%	13.89%	29.17%	30.09%	משרד התקשורת
15.95%	7.34%	16.20%	60.51%	משרד התרבות והספורט
21.43%	12.09%	28.57%	37.91%	משרד לפיתוח הנגב והגליל ולשיתוף פעולה איזורי
23.56%	14.83%	28.48%	33.13%	משרד ראש הממשלה
22.52%	12.61%	31.23%	33.63%	רשות האוכלוסין וההגירה
24.69%	13.85%	35.01%	26.45%	רשות האכיפה והגבייה
26.32%	18.22%	31.17%	24.29%	רשות המים
20.30%	12.69%	33.79%	33.21%	רשות המסים
23.08%	10.90%	30.77%	35.26%	רשות לאומית לבטיחות בדרכים
31.40%	14.88%	26.45%	27.27%	רשות לשרותים צבוריים חשמל
21.37%	12.76%	25.85%	40.02%	רשות מקרקעי ישראל
26.09%	13.04%	35.87%	25.00%	רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון
13.71%	14.84%	33.47%	37.97%	שירות בתי הסוהר
23.02%	12.95%	28.78%	35.25%	שרות התעסוקה
18.66%	16.51%	35.41%	29.43%	תיאום פעולות הממשלה בשטחים

מינהל הרכש הממשלתי

חדשנות בת קיימא * מחויבות * הקשבה * טכנולוגיה * אושר * שיתוף ידע

יוצרים עתיד חדש. כל יום.

אגף הכלכלן הראשי

חטיבת מקרו ותחזיות

אגף החשב הכללי

חטיבת נכסים, רכש ולוגיסטיקה

מינהל הרכש הממשלתי

נספח א – הרחבה על-אודות המתודולוגיה

אופן זיהוי העסקים בוצע כדלהלן:

1. תחילה הוצלבו מספרי הח"פ עם רשימת הח"פ במאגר החברות לשנת 2015, לפי נתוני רשות המיסים. אותרו 11,037 חברות אשר הרכש מהן מסתכם לכ-30.1 מיליארד ₪, כך שכ-76% מסך הרכש שזוהו.
2. מספרי הח"פ שלא אותרו בשלב הראשון, הוצלבו עם מאגר החברות לשנת 2014. אותרו 1,466 חברות נוספות אשר הרכש מהן מסתכם לכ-3.8 מיליארד ₪, כך שכ-10% נוספים מסך הרכש שזוהו.
3. יתר מספרי הח"פ, אשר מתייחס לעוסקים מורשים, הושוו לנתוני העוסקים המורשים של רשות המיסים לשנת 2015. אותרו 8,507 ח"פ נוספים אשר הרכש מהם מסתכם לכ-445 מיליון ₪ ועוד 116 ח"פ שאותרו במאגר 2014 שסך הרכש מהם עומד על 4.6 מיליון ₪. סך הרכש מעוסקים מורשים שאותרו במאגרים – 8,623 ח"פ, שסכום הרכש מהם עומד על 450 מיליון ₪, כך שכ-1% נוסף מסך הרכש זוהה.
4. סה"כ, כאמור, אותרו 21,126 מספרי ח"פ, אשר הרכש מהם היה בסך של כ-34.4 מיליארד ₪.

הנתונים במסמך הם נתונים מצרפיים עבור כל ח"פ (תחילה בחלוקה לפי משרד, ובהמשך ניתוח מצרפי עבור כלל הממשלה), כפי שהללו הוזנו למערכת מרכב"ה בשנת 2018, או נשלחו למינהל הרכש על-ידי המשרדים שאינם עובדים במרכב"ה. בשנה זו, כלל משרדי הממשלה הנכללים בדו"ח התקשרו עם 34,831 ספקים שונים, בהיקף של 39.8 מיליארד ₪. מתוך כלל הספקים הנ"ל, עבור 31,415 ספקים הוזן במערכת מספר במבנה תקין (כלומר מספר בן תשע ספרות, וללא תווים שאינם ספרות, כגון אותיות באנגלית או מקפים), ועבור 3,416 ספקים הוזן מספר שאינו במבנה תקין. אגף הכלכלן הראשי ביצע הצלבה של מספרי הח"פ עם נתונים על אודות גודל העסקים. סך הכל אותרו 21,126 מספרי ח"פ, אשר הרכש מהם היה בסך של כ-34.4 מיליארד ₪, כלומר זוהו כ-67% ממספרי הח"פ התקינים שהוזנו למערכות התפעוליות כמספרים מהם בוצע רכש.

כאמור, עקב בדיקת מספרי הח"פ במאגרים משנת 2014-2015, חלק ממספרי הח"פ לא זוהו, ולכן לא היה ניתן לסווג את הרכש מעסקים אלו על-פי גודלם. אנו סבורים כי מרבית הספקים שלא זוהו בשנים 2014-2015, הם עסקים זעירים וקטנים, זאת מתוך הנחה שעסקים חדשים נוטים להיות עסקים זעירים או קטנים. אי לכך, האומדן המופיע במסמך בנוגע להתקשרויות עם עסקים זעירים הוא ככל הנראה אומדן חסר, ושיעור הרכש בפועל מעסקים זעירים ובינוניים עשוי להיות גבוה מאשר מה שמוצג לעיל (בין 2% ל-13.7%).

הגדרה שיורית לעניין ספק גדול-

על מנת למנוע עיוות בנתוני העסקים הגדולים כתוצאה מנתון לא מעודכן של מספר עובדים, עסק שמעסיק מעל 300 עובדים או עסק אשר המחזור הכספי השנתי שלו עולה על 300 מיליון ₪, הוגדר כעסק גדול למרות שעל-פי הגדרות החוק הוא עשוי להיחשב כעסק זעיר/קטן/בינוני.